

VOLK EN TAAL, volkskundig tijdschrift voor de streek van Ronse-Waregem (1888-'95), uitgegeven door een groep onderwijzers die zich de Zantergilde van Zuid-Vlaanderen noemde, met o.a. Kamiel van Caeneghem, A. van Heuverswyn en af en toe ook Victor de Lille. Het tijdschrift droeg als ondertitel: Maandschrift over gebruiken, geschiedenis, taalkwestie enz. enz., en van 1891-'92 af: en Dietsche belangen. Het droeg als motto, eerst van Guido Gezelle: „Mijn Vlaanderen spreekt zijn eigen taal” daarna van Amaat Joos: „De taal is een gemeenbest, waar alleenheerschers en dwingelanden onbekenden zijn en waar iedere streek het recht heeft van hare stem te doen gelden”.

Het stond op taalparticularistisch, ultramontaans en anti-socialistisch standpunt en betrok de volks-

kundige activiteit in de strijd tegen ontkerstening en verfransing. Van 1892 af werd het blad gedrukt door Léonce du Catillon in Waregem. De groep rondom het blad steunde de katholieke studentenbeweging, toen ze in 1888 n.a.v. een eerste Rodenbach-hulde door de liberalen aangevallen werd; de Vlaamsche Katholieke Landsbond in 1890; de Bond der West-Vlaamsche Onderwijzers in 1891. Het hoogtepunt van activiteit door de groep van Volk en Taal was wel in 1889 de stichting van een katholieke Vlaamse bond in Oudenaarde, waar vooral Hector Plancquaert naar voren kwam. Kamiel van Caeneghem werd secretaris van de Vlaamsche Katholieke Landsbond en gebruikte Volk en Taal als spreekbuis van de beweging, met inbegrip van een pleidooi voor radicale Vlaamse partijvorming. Van 1892 af kon men ook paternalistisch geïnspireerde stukken lezen, „waarin schaarse christen-democratische trekken opdoken” (L. Wils).

LITERATUUR: C. Vercruyssen, *Westvlaamse tijdschriften 1850-1960*, in *Nederlandse Volkskundige Bibliografie*, V (1967); - L. Wils, *Het daensisme. De opstand van het Zuidvlaamse platteland* (1969). ROMAIN VANLANDSCHOOT

VVL, z. Vereniging van Vlaamse Leerkrachten en
Vereniging van Vlaamse Letterkundigen.